Ч. 89. Субота 6 мая (23) цьвітня 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З Ради державної. — До ситуациї на Угорщині. — Справа марокканьска. — Події в Росиї і росийско-япаньска війна.

В палаті послів вела ся вчера дальше дебата над тарифою митовою. По бесіді пос. Форманка промавляв міністер торговлі Калль. Бесідник вказував на конечність нової тарифи митової, бо теперішна вже застаріла. Змаганя торговельно-політичного руху на европейскім цілечниі стремлять тепер до заведеня охоронного мита і річ природна, що заграниця виливає на торговельно-політичні відносини в Австриї. Длятого Австрия мусить завести нову тарифу митову. Нова тарифа єсть компромісом межи всіма суперечними інтересами і має загальне добро на оці. Она потрібна також зі взгляду на відносини з Угорщиною. Міністер завзивав палату, щоби она ухвалила тарифу.

Комисия буджетова радила вчера вечером над буджетом міністерства справ внутрішних а іменно над титулами: Центральна управа, політична адміністрация поодиноких країв, публична безпечність, державна служба будівельна, нові будівлї. — Пос. Гофманн жалував ся на односторонне увзглядннюванє шляхти в службі політичній. Пос. Сильвестер запитував, чи міністер годить ся на реформу адміністрациї, предкладану попередним шефом кабінету, що єсть некористною критикою теперішної адміністрациї. — На вчерашнїй конференциї предсідателїв клюбів ухвалено, щоби повні засїданя палати відбували ся від 10 год. рано до 3 по полудни, а засїданя комісиї буджетової від 6 до 9 вечером. В слїдуючий четвер не буде засїданя з причини столїтних роковин смерти Шіллера. В послїдну суботу місяця відбуде ся надзвичайне засїдане вечірне в справі італїяньского університету.

Ще не маємо вісти, як розпочала ся в угорскій палатї послів дебата над адресою до Корони, але з того, що доси знає ся, можна вносити, що она не піде так гладко, а остаточно і не принесе нїякого успіху. Сполучена опозиция дуже невдоволена з того, що Цісар не приїде перед першою половиною сего місяця до Будапешту а Кошут приготовляє вже свою партию на довгу кризу. Замітною зміною в руху угорских партий єсть то, що давна лїберальна партия постановила виступити зі свого дотеперішного вижидаючого становища і взяти участь в дебатї адресовій. Що до самої кризи, то в лїберальній партиї єсть все ще той погляд, що до остаточного єї полагодженя ще далеко і утворенє якогось коалїцийного міністерства все ще не можливе задля того, що сполучена опозиция не старала ся зблизитись до бажань Корони. Впрочім має правительство скористати з нагоди дебати над адресою і подати опозициї на розум, щоби она своїм поступованєм дала можність теперішному правительству уступити і довести до іменованя нового, дефінїтивного.

Незвичайний факт звернув вчера увагу на політичні круги в Льондонї. Президент мінїстрів Бальфур виїхав був на стрічу королеви Едвардови до стациї Вікториа, бо той хотів як найскорше щось єго порадити ся. Конференция, в котрій взяли участь також мінїстер для справ заграничних і мінїстер справ внутрішних, тревала коротко, а король від'їхав відтак до палати Бикінґем. Єсть отже здогад, що розходило ся о якусь важну справу, після одних о справу марокканьску, після других о справу мира межи Росиєю а Японією. Перший здогад єсть імовірнїйший хоч би лиш длятого, що доси не стало ся ще нїчого такого, що спонукало би Росию шукати посередництва а до того ще в Анґлії для мира з Японією. Важнїйше і небезпечнїйше стає однаково для Анґлії як і для Франциї положенє в Марокку і становище Німеччини в сїй справі. Німецкий посол ґр. Таттенбах в Танґері заявив кореспондентови бюра Райтера, що Німеччина потребує для свого розвою більшого простору. Кілька разів Нїмцї хотїли розширити свої кольонїї, то коалїция держав все їм ставила перешкоди. Коли Нїмцї побачили, що роблять ся заходи, щоби їх випертн з Марокка, то они

12)

Дещо про Марокко.

(За нїмецкими подорожниками З. Ґенте і дром Кампфмаєром — подав К. Вербин).

(Дальше).

В міру того як Марокко набирає щораз більшого значеня в межинародній політицї, росте і значінє тих міст, котрим приходить ся грати політичну ролю. До таких міст належить і Теса, кріпость і резиденция марокканьского претендента. Що стало ся з ним і єго приклонниками, не знати й доси. Минувшого місяця була чутка, що войско султаньске побило ворохобників і що часть з них мусїла аж втїкати за границю до іспаньских кольоний, але вслїд за нею розійшла ся була й друга чутка, після котрої ворохобники побили войско султаньске. З того можна лиш то вносити, що ворохобни все ще нема кінця, а в такім случаю й Теса знаходить ся все ще в руках претендента. Не треба однакож гадати, щоби се була кріпость в европейскім значіню того слова; єсть то лиш на стілько укріплене місце, що може, як на марокканьскі відносини, ставити досить сильний опір. Француский подорожник маркіз Сеґонзак так описує сю твердиню:

Теса, положена в дуже догіднім місци на передолині середного Атлясу, виглядає як би якесь велике місто, обведене білими мурами, до котрого єсть приступ лиш з трох сторін. Місто се єсть півтора кільометра довге і тягне ся від північного заходу на полудневий всхід. Північно-всхідна сторона спадає стрімко до яру Гаддар, а полудново-всхідна часть лежить на стрімкій з'убочи долини, котрою пливе ріка Анемлї. Північний конець піднимає ся на 130 метрів високо понад гостинець, що іде з Ушди до Фесу.

Перейшовши через ріку Анемлї, широку місцями лиш на 2 метри, від котрої розходить ся множество каналів до наводнюваня, іде ся по горбі високім на 80 метрів в гору до міста. Дорога кінчить ся при споді великого, чотиригранного будинку званого „ель бастіон“ (башта). На башті єсть укріплена плятформа, з котрої можна стріляти до неприятеля з карабінів, а з вузких і глубоких отворів могла би артилєрия стріляти на полудне і на всхід. Мури побудовані з цеґли суть більше як на метер грубі і обтинковані ґіпсом. Крім тої башти, що стоїть в полудново-всхідним углї міста, є ще три иньші, котрі однак вже розпадають ся; на їх мурах росте вже мох і трава.

Чотирома брамами входить ся до міста: одна з них, зараз коло згаданої башти, зве ся Кебдун; друга трохи дальше на північ має назву Єма, третя брама Ер-Рі єсть на північнім заході, а четверта від полудня зве ся Тіті. На північно-всхідній з'убочи і на вижині, що сполучає Тесу з середним Атлясом, видніють ся красні городи, обведені старим муром, що виглядає вже як би якийсь вал; колись творили они мабуть сильне укріпленє. Жителї міста кажуть, що то останки Рібат-Теси, одного із тих сім головних міст марокканьскої держави, що заразом творили кріпости, котрі служили до оборони від нападу невірних. Стара Теса, кажуть, тягнула ся дуже далеко і єї називають тепер „сплячим містом“. Она мала велике значінє задлятого, що лежала межи Фесом, теперішною другою столицею, а давною столицею Тлємценом, що належить тепер до Альжериї. Сим пояснює ся, длячого давна Теса була богата і длячого она пізнїйше стратила своє значінє.

Теперішна Теса то вже лиш купа развалин, нужденне місто, котре не має нїколи спокою, бо виставлене майже на щоденні напади лютих, розбишацких племен. Найбільше терпить місто від розбишацких Ріятів, котрі рабують єго немилосердно. Они спускають ріку, а коли відтак цистерни порожні і люди гинуть від спраги, Сіяти продають їм воду. Коли збіже зачинає жовкнути і оливки доспівають, коли настає жниво, то Бені-бу-Кітун, часть племени Ріятів, замикають місто і нїхто не сьміє тоді виходити без їх позволеня. Коли же хтось купить позволенє, то дістає від них т. зв. сетате або „одвічального провідника“. Зимою крадуть Ріяти жителям міста їх дїти і віддають назад лиш за великі гроші. Тоту нужду, той вічний страх і тоту неволю видко жителям Теси з лиця. Своїми позападаними очима та блїдим помарнїлим лицем роблять они вражінє невільників. Майже всї старші люди за-

мусіли тому оперти ся. Становище Німців єсть ясне і они домагають ся признаня їм тих самих прав, що й другим державам. Німці не виступлять з ніяким проєктом скликаня межинародної конференциї, але не будуть тому противити ся, коли султан признасть сю дорогу за найвідповіднїйшу для марокканьских інтересів. — Се значить иншими словами, що Німці домагають ся привернення такого стану, як був перед анґлїйско-француского угодою і що султан мабуть стоїть по стороні Німеччини і певно не буде скликувати межинародної конференциї.

Теперішне положенє в Росиї представляє один великий хаос, а що з него вийде або зможе вийти, того ніхто не годен вгадати. День 1 мая нового стиля — або т. зв. сьвято робітниче — викликав вже тоті наслідки, яких можна було сподївати ся в сторонах з польским і католицким населенєм, а тепер надходить друге сьвято робітниче в ден 1 мая після старого стиля, котре може буде в своїх наслїдках ще гірше о стілько, що тут можуть ділати і більші маси і безпосередно маси російскі та в найважнійших осередках російскої держави. Длятого сего дня вижидають в Росиї з великою обавою.

Про розрухи в Варшаві доносять, що там страйкуючі задержували перед полуднем вози трамваєві і дорожки на улицях міста. В полудне перестали ходити вози трамваєві на значнім просторі, а о 2 год. по полудни улиці зовсїм опустїли. Кілька улиць товпа затарасувала телеґрафічними стовпами. На кладовищи на Брудні у Варшаві похоронено вчера рано 28 погибших в понеділок мужчин, жінок і дітий, при чім мало що не прийшло до кровавої бійки, бо власти не хотїли позволити родинам ще раз глянути на спочиваючих в домовинах. В послїдній хвили ґубернатор позволив на то і до борби не прийшло. В Лодзї підчас вчерашного маєвого богослуженя в костелї сьв. Хреста почали козаки розганяти людий перед костелом. Тоді хтось з товпи стрілив а козаки відповіли сальвою і убили 7 людий. Кулї летїли аж до костела, де настав був страшенний переполох.

З поля війни в Манджуриї наспіла чутка, що Японцї лагодять ся там вже до дальшої офензиви против армії ґен. Лїневича. Росийска армія старала ся перебити через ріку Ляо, але Японцї єї сперли і не допустили до того. Про фльоту адмірала Рожественьского лиш тілько чувати, що єї захопила десь на мори велика буря і відбила від неї кілька малих кораблів.

Новинки.

Львів, дня 5-го мая 1905.

— Перенесеня. П. Мінїстер просьвіти перенїс Ст. Токарского шкільного інспектора окружного в Жидачеві до Турки і іменував окружними шкільними інспекторами в IX. кл. ранґи тимчасових інспекторів Николая Сташкевича з Перемишлян в Жидачеві і Ізидора Петровского з Турки в Перемишлянах.

— С. Е. п. Маршалок краєвий гр. Стан. Баденї виїхав на кілька днів зі Львова до Коропця.

— Письменні іспити кандидатів учительского званя в ґімназиях і реальних школах, а також кандидаток в женьских лїцеях, відбудуть ся у Львові в днях 19 і 20 мая с. р., почім наступлять іспити устні.

— Телеґрафічне віщованє погоди. На предложенє мінїстерства рільництва позволило мінїстерство торговлї, щоби від дня 1-го мая с. р. подібно як тамтого року, у всїх телеґрафічних урядах держави оповіщувало ся щодень віщованє погоди. То віщованє відносить ся лише до слїдуючого дня і основане на телеґрафічних донесенях ц. к. центрального заведеня для метеорольоґії і ґеодинаміки у Відни.

— Зміни територияльні. Розпоряджене мінїстерства судівництва з дня 16 цьвітня виключає громади Добра шляхотска і Добра рустикальна з округа судового в Барчи і прилучає їх до суду повітового в Синоці. То розпоряджене входить в жите з днем 1 червня с. р.

— Реформа дорогового закона. Послїдної соймової сесиї поручив сойм краєвому Видїлови нерестудиювати основно справу зміни дорогового закона, головно в тім напрямі, чим іменно треба би заступити зменшене в дорогових доходах при усуненю обовязуючої тепер особистої престациї. Для переведеня згаданого рішеня поручив краєвий Видїл повітовим видїлам предложити в як найскоршім часї виказ числа родин чи там партий, обовязаних до престаций в 1903 р. в кождій громадї і окремо на кождім двірскім обшари а також викази вартости дводневної пішої престациї, чи там одноднєвної престациї тяглом в кождій громадї і на кождім двірскім обшарі, обчисленої відповідно до числа родин і ціи викупна престациї, рішених повітовою радою згідно з постановою § 36 дорогового закона.

— Із Станиславова пишуть: Видїл філїї руского товариства педаґоґічного в Станиславові повідомляє, що з днем 15-го мая с. р. отвирає „приготовляючий курс" до вступного іспиту до ґімназиї і школи реальної. Просить ся отже всїх Вп. сьвященників і учителїв Станиславівщини, щоби зволили зголосити письмом тямущих і подекуди вже підготовлених учеників на адресу: Пр. Рибчук, проф. ґімназиї в Станиславові, ул. Коперника ч. 17 найдальше по день 10 с. м. Условини удержаня подасть ся аж по зголошеню, а зазначує ся тілько, що видїл буде старати ся, щоби кошти були як найменші. Вкінци пригадує ся, що з днем 1-го вересня має бути в Станиславові отворена перша кляса рускої ґімназиї. — *Пр. Рибчук*, голова. *Ф. Олесницкий*, за писаря.

— 10.000 франків кари за безіменні листи. В Базилеї, в Швайцариї один лїкар др. Н. розіслав до ріжних осіб в місті безіменні листи, містячі обжалованя на двох найлїпших тамошних лїкарів. Очернені в той спосіб лїкарі відразу мали підозрінє на дра Н., однако аби мати певність, підсунули єму через підставленого аґента торговельного відповідно значені куверти. Дїйстно в найблизших днях одержали ріжні особи а також і слїдчий судия в тих значених кувертах листи з обжалованями обох згаданих лїкарів о ріжні надужитя і провини. Маючи вже докази в руках, запівали его до суду. Однако до розправи не прийшло, бо наляканий др. Н. перепросив обох своїх товаришів і зобовязав ся зложити 100.000

падають на рід запальної хороби, дїти бувають шолудиві і волосє їм випадає, жінки мають дуже часто коросту; калїків ніхто би не почислив а жебраків в місті повнїсенько. А мимо того гнету нещасливі люди все-таки уміють якось давати собі раду, займають ся торговлею і ремеслами та доходять навіть до богатства. Торговельні зносини з Фесом суть дуже значні. Межи обома містами їздить що дня каравана на ослах а окремий післанець робить досить правильно службу почтову. На торзї в Тесї можна побачити всїлякого рода овочі, всї европейскі, альжерийскі і марокканьскі вироби.

А над сим закріпощеним, нужденним народом панує ще нужденнїйший паша, заступник султана в Тесї, Абд-ес-Салем. Він майже нїколи не виходить з хати і майже ніхто его не знає, ба, навіть не знають, як він називає ся. Майже всї его вояки покинули его і він платить Ріятам данину за то, щоби они взяли его під свою „месраґ" (списку), значить ся в свою опіку.

Люди в Тесї дуже побожні. В оливнім гаю, де ми станули табором, видимо їх що дня, як они вечером молять ся цїлими громадами, сьпівають свої релїґійні піснї та виконують обрядові танцї. Мала громадка, що не належить до тих побожних, сїла собі коло нашого намету та забавляє нас своєю музикою. Одні сьпівають в ніс якісь веселі піснї а другі грають до того на реїті (клярнеті) та тоббалї (решітцї); коли ті перестануть грати, зачинають другі на ребаб (скрипка з двома струнами) і на ауд (ґітара). Жителї Теси славлять ся тим, що суть музикальні; та й суть дїйстно ними; замкнені самі в собі, займають ся у вільних хвилях лиш музикою.

Теса гордить ся своїми мошеями, одинокими сьвідками давної єї красшої минувшости. А має їх сїм, з котрих одна, Джема-ель-Кебір єсть найбільша і найкрасша. Она збудована ще в 13 столїтю і в ній, як кажуть, може поміститя ся 10 до 12.000 людий. Поправді єсть она лиш 30 метрів довга і 26 метрів широка. Сїм єї хорів спочиває на 60 мурованих побілених совпах. Окреме місце, віддїлене деревляною стїнкою, призначене для султана. Із стелї звисає на самій середині паук, котрий, як кажуть мослеми, важить 1000 кільо і держить на собі 550 сьвічок. Кажуть також, що на тім пауку єсть виритий цїлий коран. Кілько правди на тім всїм, годї знати. Ми могли лиш переконати ся, що той підсьвічник з мосяжу і має дванайцять обручів, на котрих стоять сьвічки. Долїшний обруч має в промірі 1·20 метра а на найвисшім єсть лиш 5 сьвічок. Від північної сторони припирає до мошеї магометаньский монастир, котрого каблуковате підсїнє по части вже розвалене. Подвірє в середині єсть виложене плитами, а на нїм єсть водойма з водограєм, в котрій правовірні миють собі руки перед молитвою. Прочі шість мошей суть менші і походять з новійших часів; одна вже так розвалена, що в ній не відбуває ся богослуженє. Котба або молитва в пятницю відбуває ся лиш в трох мошеях.

Найпоряднїйша і найчистїйша часть міста то Меллах або жидівске передмістє. Доми тут високі і хорошо побілені або помальовані на червоно. Жінки тут майже нїколи не показують ся на улицях, а коли виходять, то мають лице завсїгди заслонене. В старім місті показують ще велику отверту цистерну, глубоку на 5 до 6 метрів, чикована в скалї; она єсть з двох боків вижолоблена і в сих місцях можна ведрами витягати воду.

Теса торгує головно худобою. В 1900 р. вислано звідси до Фесу 23.000 штук рогатої худоби, 150.000 овець і 20.000 кіз. Через Ушду висилають також худобу до Альжериї. Від коли султан заказав вивозити до француской кольонїї, торговля зменшила ся, але за то збільшило ся пачкарство. Та й не дивниця; бо коли у Фесї платять за вола 160 пезетів (корон), то в Тлемцені в Альжериї можна взяти за него 250 пезетів. Мід продають тут в козячих бордюгах, але торговля медом тепер не оплачує ся. Але торговля невільниками єсть тут ще досить значна. Теса має ще велику будучність перед собою, бо скоро раз будуть заведені европейскі порядки в Марокку, що остаточно мусить колись наступити, то місто се задля свого положеня стане дуже торговельне, а его городи будуть знову тим раєм, як колись були.

Султан а европейска дипльоматия.

Становище европейских дипльоматів на дворі марокканьского султана єсть все ще дуже дивне. В его резиденциї в Маранешу нема анї одного посольства. Лише що недавно установили Німеччина, Анґлїя і Франция фахові конзуляти у Фесї і Маракешу, але они ще й доси не обсаджені зовсім правильно і тревало. Ґенеральні конзуляти і посольства перебувають всї разом в Танґері, портовім місті, найблизшім до Европи. Що европейскі заступники держать ся здалека від двору володїтеля краю, чого нема нїгде в сьвітї, має свою важну причину. Насамперед нині ще небезпечна річ удержувати в глубині Марокка домашне господарство. При тім бракує всяких комунїкаций, добрих доріг, не говорячи вже о зелїзницях і телеґрафах, були би Европейцї на случай вибуху якихсь непокоїв ще більше відтяті від всего сьвіта як в 1900 р. посольства в Пекінї. До того приходять ще нерозмірно великі кошти удержаня, котрі мають свою причину так само в браку добрих комунїкаций. Доставлюванє товарів з Танґера і Ель Аріша караванами на верблюдах і мулах єсть дуже дороге. Звірята ідуть поволи, а їх здібність до походу єсть дуже

франків на добродійні цїли. Супротив того лїкарі відкликали свою судову жалобу.

— **Намірене самоубийство.** З Перемишля пишуть, що в четвер по полудни в часї проходу по замковій горі стрілила до себе з револьвера 20-лїтна панна Евгенїя Г. Куля застрягла в голові і нещаслива дївчина упала на землю. Збігли ся люди, між ними лїкар др. Трибулець, котрий осмотривши рану, велїв відвезти еї до шпиталя. Там по операцiї прийшла она до сьвідомости і після гадки лїкарів есть надїя удержати еї при житю.

— **Дорогий мішок.** Купець з Рави рускої Ісаак Фоґель полишив вчера на улици Шпитальній у Львові віз, а коло него візника. Помимо тої варти якийсь львівский злодїй украв з воза мішок, в котрім були суконні товари вартости кількасот корон.

— **Огнї.** В Фільварках малих коло Бродів згоріло дня 1 с. м. 6 домів. — В Гутнисках недалеко Бродів знищив огонь дня 2 с. м. один дім. — В тартаку в Вигодї згорів дня 2 с. м. склад дощок вартости 300.000 К. — В Ґерини під Болеховом згоріли оногди три господарскі загороди. — В Гошові коло Болехова знищив огонь коршму в перший день великодних сьвят.

— **Вироки смерти** розсилають у Відни ріжним особам, що беруть участь в добродійних товариствах. Всї ті вироки мають однаковий зміст і звучать: „Вирок. Підписаний комітет засудив Вас, Пане (Панї), на смерть через отроєнє і тому будьте приготовані, що від тепер кождий кусок хлїба, кожда капля води може принести Вам смерть. Речинець виконаня вироку: в сїм роцї. Причина: Ваша марнотратність і розкішне житє за гроші зібрані для убогих, иншими словами: крадїж, якої Ви допускаєте ся на бідних. Спосіб ратунку перед катастрофою: сейчас зречи ся всїх почестних достоїньств. — За комітет для нищеня лайдацтв: *Робеспієр*". Полїция глядає пильно за автором тих „вироків".

† **Померли:** Теофіля з Перепилиньских Демчишинова, вдова по сьвященику з Підгайчик, дня 3 с. м. в 44-ім роцї житя, в домі свого шваґра о. Т. Кордуби в Глїбові коло Грималова; — о. Жиґм. Свистельницкий, римо-кат. катихит ґімназияльний, в Бродах, в 57-ім роцї житя.

Телеґрами.

Відень 5 мая. Засїданє палати послів розпочало ся нинї по 10 год. перед полуднем. По відчитаню інтерпеляций і внесень приступила палата до дальшої дискусиї над тарифою митовою. Промавляв пос. Зайц.

Відень 5 мая. В честь саского короля відбув ся вчера в цїсарскій палатї концерт в присутности обох монархів, архікнязів, многих достойників, послїв і ин. По концертї відбув ся серкль.

Венеция 5 мая. Цїсар Вільгельм з женою від'їхав вчера вечером до Берлина.

Будапешт 5 мая. Пос. Томасич заявив іменем Хорватів, що они будуть домагати ся заведеня хорватскої команди в полках хорватских і що відкидають адресу.

Токіо 5 мая. (Бюро Райтера). Япаньска праса виступає дальше остро против способу, в який Франция інтерпретує обовязок своєї неутральности в Індохінї. Одна з япаньских часописий пише, що на Францию спаде одвічальність за дальше розширенє війни.

Сінґапоре 5 мая (Бюро Райтера). Трета ескадра росийска в силї 6 кораблїв воєнних і 4 транспортових переплила нинї рано о годинї пів до 6-тої коло Сінґапоре.

Петербург 5 мая. З Тегерану доносять: Тутешні купцї, котрі в часї неприсутности шаха побоювали ся вимушуваня податків, схоронили ся до сьвятого місця Абдул-Асін, положеного о 11 кільометрів від Тегерану, щоби через то запротестувати против подорожи шаха до Европи. Реґентови удало ся наклонити їх, щоби они вернули і взяли ся знов до торговлї. Базари були через 5 днів замкнені.

Курс львівский.

Дня 3-го мая 1905.		Платять K c	Жадають K c
I. Акциї за штуку.			
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .		545·—	555·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.		—·—	260·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси		584·—	594·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.		—·—	320·—
II. Листи заставні за 100 зр.			
Банку гіпот. 5% преміов.		111·25	—·—
Банку гіпот $4\frac{1}{2}$%		101·50	—·—
$4\frac{1}{2}$% листи застав. Банку краев.		101·70	1·2·40
4% листи застав. Банку краев. .		99·80	100·50
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .		99·80	—·—
„ „ 4% льос. в $41\frac{1}{2}$ лїт.		99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 56 лїт.		99·80	100·50
III. Облїґи за 100 зр.			
Пропінацийні гал.		99·80	100·50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II. ем.		102·80	—·—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% . .		101·50	102·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.		99·30	100·—
Позичка краев. з 1873 р. по 6%		—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.		99·90	100·60
„ м. Львова 4% по 200 кор.		97·50	—·—
IV. Льоси.			
Міста Кракова		87·50	94·—
Австрийскі черв. хреста	Курс віденский	57·50	59·50
Угорскі черв. хреста	Курс віденский	38·—	39·80
Італїянь. черв. хр. 25 фр.	Курс віденский	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20 кор.	Курс віденский	65·—	69·—
Базиліка 10 кор.	Курс віденский	27·40	29·40
Joszif 4 кор.	Курс віденский	8·25	9·50
Сербскі табакові 10 фр.	Курс віденский	9·50	11·—
V. Монети.			
Дукат цїсарский		11·24	11·40
Рубель паперовий		2·52	2·54
100 марок нїмецких		117·—	111.50
Доляр американьский		4·80	5·—

зависима від погоди. Навіть в добрій порі року трудно самому одному чоловікови, що хотів би осїсти н. пр. у Фесї, а не везе з собою нїяких меблїв та иншої знадоби, відбути ту дорогу, не дальшу як 250 кільометрів, з меншим коштом як 2000 пезетів (корон). В часї дощів, коли вода в ріках прибуде і треба довго задержувати ся на однім місци, стає подорож не лиш небезпечна, але й дорожша як подорож до половини сьвіта. Один із заграничних офіцирів, що недавно тому вернув до Фесу, мусїв лиш за само наймленє зьвірят за погоничів з Танґера до Фесу заплатити кругло пять тисячів пезетів.

Але далеко важнїйшою причиною, що посольства мусять перебувати в Танґері, есть кочівниче житє султана, котрий мусить що року вибирати ся в похід то против тих, що не хотять платити податків, то против ворохобників. При тім їде з ним завсїгди цїлий его двір, всї міністри і урядники, жінки і свояки, а до того ще переносить ся двір заєдно з одної столицї до другої. В новійших часах зміняє ся резиденция лиш межи Фесом а Маракешом, підчас коли найстарша резиденция Мекінес, до котрої можна з побережа ще найлекше дістати ся, попала мабуть трохи в неласку. Тота заєдна тяганина султана есть одним із найдивнїйших проявів публичного житя в Марокку. Видко в тім не лиш слїди давного кочівничого житя арабского, котре ще не зовсім щезло, але треба то ще й уважати за велику перешкоду для успішного розвитку краю.

Тут кажуть, що султан зі своїм войском і двором „пожирає" тоті племена, через котрих землї переходить, бо они мусять своїми средствами і запасами не лиш удержувати всїх тих непрошених гостий, але ще й давати на дальшу дорогу. Каїди (намістники) і шейхи (старости), в руках котрих спочиває управа всїх 330 округів, на які дїлить ся цїлий край, старають ся при такій нагодї видушити від сїл і кабілїв (племя) вдвоє і втроє тілько, кілько потреба, щоби відтак надвишку задержати для себе. Коли султан не вдоволить ся доставленим запасом, то каже свому войску шукати за скарбами, збіжем і готовими грішми, які люди закопують в землю. Неодин вояк зробив вже через то щастє і дійшов борзо до високого уряду, достоїнства і богатства, що умів винюхати, де знаходить ся „матмора" — так називають ся тут тоті підземні шпихлїрп. Таке шуканє і копанє за скарбами кінчить ся нераз паленем, муками і тортурами, коли заходи були без успіху а есть підозрінє, що такий скарб повинен би знайти ся. Але на всякий случай позістає нужда і невдоволенє в тих сторонах, через котрі перейде тота саранча.

Безнастанна ворохобня племен має в значній части в тім свою причину, що начальники таких округів, котрі лише що були „пожерті", зачинають насильно стягати податки; тодї очевидно замість охотних податників стрічають они розлючених ворохобників. До такого округа, де лише що недавно забрано послїднє, вибирає ся султан лиш нерадо, щоби там здушити ворохобню, бо тодї має там великі трудности і кошти в удержаню і виживленю войска і двору. Виходить з того, що вся нужда в Марокку має свою найважнїйшу причину в давній арабскій навичцї до кочівничого житя, що зовсім не знаходить основи в натурі краю. Для чужих дипльоматичних представителів було би то очевидно неможливо тягати ся за султаном за кождий раз, коли его нападе охота вандрівки, і брати участь в его походах з одного кінця держави на другий, котрі тревають дуже довго і дуже богато коштують.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).